

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdu a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **J. M.**, zastoupen Mgr. Ing. Bc. Petrem Molnárem, advokátem se sídlem Vrchlického 678/19, Hradec Králové, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, se sídlem Pivovarské náměstí 1245, Hradec Králové, **za účasti:** Ředitelství silnic a dálnic ČR, se sídlem Na Pankráci 546/56, Praha 4, zastoupeno JUDr. Ing. Milošem Olíkem, Ph.D., LL.M., advokátem se sídlem Na Pankráci 1683/127, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 4. 2022, č. j. 30 A 93/2021-120,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**
- III. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Žalobce se žalobou podanou dne 11. 11. 2021 ke Krajskému soudu v Hradci Králové domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 10. 2021,

č. j. KUKHK-33351/DS/2021-2 (Ma) (dále též „rozhodnutí č. 1“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Nová Paka ze dne 28. 6. 2021, č. j. MUNP/2021/7528/SÚ/PJ, sp. zn.: 2019/11014/SÚ/PJ. Tímto rozhodnutím správní orgán I. stupně, jakožto vyvlastňovací úřad, rozhodl tak, že se vlastnické právo žalobce k části pozemku původně vedeného ve zjednodušené evidenci Pozemkového katastru pod č. XC o výměře 23 524 m², nově po změně číslování parc. č. XA o výměře 9 794 m², zapsaného na LV č. 339, pro katastrální území Vidochov, obec Vidochov, omezuje zřízením práva odpovídajícího věcnému břemeni v rozsahu vymezeném geometrickým plánem č. 400-96/2016 ze dne 6. 9. 2016, potvrzeným Katastrálním úřadem pro Královéhradecký kraj, Katastrálním pracovištěm Jičín dne 13. 9. 2016 pod č. j. PGP 783/2016-604, ve prospěch vyvlastnítele, společnosti AGROCHOV STARÁ PAKA a. s. Omezení vlastnického práva žalobce zřízením věcného břemene odpovídá právu vyvlastnítele zřídit a provozovat na služebném pozemku kabelové vedení NN a s tím spojeným oprávněním vyplývajícím z nutnosti přeložky vedení NN vyvolané a budované v rámci veřejně prospěšné stavby dopravní infrastruktury (silnice) „I/16 Nová Paka, obchvat“. V rámci stavby měl být na části dotčeného pozemku umístěn stavební objekt SO 440 – Přeložka kabelu NN v km 7,920, potřebný k realizaci stavby dopravní infrastruktury (silnice) „I/16 Nová Paka, obchvat“. Dále byla určena lhůta 4 let, ve které je vyvlastnitel povinen zahájit uskutečňování účelu vyvlastnění, a bylo rozhodnuto o náhradě za vyvlastnění ve výši 1 256 Kč.

[2] Dále se žalobce žalobou podanou u Krajského soudu v Hradci Králové dne 15. 11. 2021 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 10. 2021, č. j. KUKHK-33466/DS/2021-2 (Ma) (dále též „rozhodnutí č. 2“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Nová Paka ze dne 28. 6. 2021, č. j. MUNP/2021/7527/SÚ/PJ, sp. zn.: 2019/11013/SÚ/PJ. Tímto rozhodnutím správní orgán I. stupně, jakožto vyvlastňovací úřad, rozhodl tak, že vlastnické právo žalobce k částem pozemků původně vedených ve zjednodušené evidenci Pozemkového katastru pod č. XB a XC, o výměře 1 231 a 23 524 m², nově po změně číslování parc. č. XD, XE, XA a XF, o výměře 240, 12 364, 9 794 a 479 m², zapsaných na LV č. 339, pro katastrální území Vidochov, obec Vidochov, se omezuje zřízením práva odpovídajícího věcnému břemeni v rozsahu vymezeném geometrickým plánem č. 393-81/2016 ze dne 5. 9. 2016, potvrzeným Katastrálním úřadem pro Královéhradecký kraj, Katastrálním pracovištěm Jičín dne 14. 9. 2016 pod č. j. PGP 788/2016-604, ve prospěch vyvlastnítele, společnosti AGROCHOV STARÁ PAKA a. s. Omezení vlastnického práva žalobce zřízením věcného břemene odpovídá právu vyvlastnítele zřídit a provozovat na služebných pozemcích vodovod a s tím spojeným oprávněním z důvodu nutnosti přeložky vodovodu vyvolané a budované v rámci veřejně prospěšné stavby dopravní infrastruktury (silnice) „I/16 Nová Paka, obchvat“. V rámci stavby měl být na částech dotčených pozemků umístěn stavební objekt SO 336 – Přeložka vodovodu v km 7,820, potřebný k realizaci stavby dopravní infrastruktury (silnice) „I/16 Nová Paka, obchvat“. Dále byla určena lhůta 4 let, ve které je vyvlastnitel povinen zahájit uskutečňování účelu vyvlastnění, a bylo rozhodnuto o náhradě za vyvlastnění ve výši 2 205 Kč.

[3] Žalobce v obou žalobách namítal, že již ve svých námitkách podaných u správního orgánu I. stupně poukazoval na to, že nebyly splněny podmínky pro vyvlastnění ve smyslu § 5 odst. 1 zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), v relevantním znění (dále jen „zákon o vyvlastnění“),

pokračování

neboť správní orgány pouze konstatovaly, že uplynula lhůta 90 dnů od doručení návrhu smlouvy o zřízení věcného břemene, aniž by zkoumaly splnění dalších zákonných podmínek. Žalobce jednal aktivně a měl zájem se s vyvlastnitelem dohodnout na kompromisním řešení. Podle žalobce tak byla žalobami napadená rozhodnutí rozporná s § 3 odst. 1 a § 5 zákona o vyvlastnění. Žalobce dále namítal vady obou vyvlastňovacích řízení, jelikož nebyl podle § 2 odst. 1 zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, v relevantním znění (dále jen „liniový zákon“), v oznámení o zahájení těchto řízení poučen, že se na ně tento zákon vztahuje. Vedení řízení podle liniového zákona má dle žalobce významný vliv zejména na procesní práva účastníků řízení. Další procesní pochybení žalobce spatřoval v tom, že správní orgán I. stupně vyvlastňovací řízení nepřerušil ve smyslu § 23 odst. 1 zákona o vyvlastnění i přesto, že dne 29. 7. 2019 byla u vyvlastňovacího úřadu vedena i další řízení týkající se stejných pozemků. Závěrem žalobce zmínil několik dle něj nezákonných a nepravomocných územních a stavebních rozhodnutí týkajících se veřejně prospěšné stavby silnice „I/16 Nová Paka, obchvat“. Z toho důvodu bylo dle něj vedení vyvlastňovacích řízení nezákonné.

[4] Vzhledem k tomu, že obě žaloby byly v podstatě totožné, přistoupil krajský soud ke spojení těchto věcí ke společnému projednání a následně podané žaloby shora uvedeným rozsudkem zamítl. Krajský soud předně k námitce žalobce zdůraznil, že znění návrhu smlouvy o zřízení věcného břemene č. 44001/2018 (související s rozhodnutím č. 1), který byl v rámci kontraktačního procesu předcházejícímu řízení o vyvlastnění předložen žalobci, obsahuje v čl. V. odst. 5 žalobcem požadované ustanovení o navrácení práv získaných ve vyvlastňovacím řízení žalobci, pokud nebude ve stanovené lhůtě zahájeno uskutečňování účelu vyvlastnění. Krajský soud s odkazem na obsah správního spisu konstatoval, že dopisem ze dne 13. 7. 2018, jež žalobce osobně převzal dne 16. 7. 2018, se vyvlastnitel obrátil na žalobce s návrhem na uzavření smluv o zřízení věcného břemene, resp. služebnosti č. 44001/2018 (za náhradu ve výši 6 480 Kč) a č. 33601/2018 (za náhradu ve výši 11 376 Kč), s tím, že tímto návrhem je vyvlastnitel vázán po dobu 90 dnů. I přes snahu vyvlastnitel o jednání s žalobcem (viz např. dopisy vyvlastnitel ze dne 20. 12. 2018 a 23. 1. 2019, v němž byl žalobce pozván k ústnímu jednání) k uzavření smluv nedošlo. Vyvlastnitel poté podal dne 26. 7. 2019 žádosti o vydání rozhodnutí o vyvlastnění pozemků. Také z průběhu ústního jednání o vyvlastnění bylo zřejmé, že dosažení dohody není z důvodu odlišných stanovisek žalobce a vyvlastnitel možné. Žalobce setrval po celou dobu na svém nesouhlasu s vyvlastněním, když opakovaně vznášel obdobné námítky, kterými zpochybňoval vlastnické právo vyvlastnitel k daným potrubím a kabelům, namítal neplatnost a nicotnost rozhodnutí o umístění stavby silnice „I/16 Nová Paka, obchvat“ a jeho změny, přičemž sám žalobce zaslal vyvlastniteli vlastní návrhy smluv, ve kterých žalobce prosazoval mnohonásobně vyšší náhrady za omezení vlastnického práva. Krajský soud s odkazem na judikaturu Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu konstatoval, že jelikož se vyvlastniteli ve stanovené lhůtě nepodařilo získat potřebná práva k pozemkům dohodou, byly splněny podmínky přípustnosti vyvlastnění dle § 3 a § 5 zákona o vyvlastnění.

[5] Co se týče namítaných procesních vad vyvlastňovacího řízení, krajský soud konstatoval, že ve vyrozměněních o zahájení vyvlastňovacích řízení ze dne 18. 9. 2019 skutečně není uvedeno, že řízení o vyvlastnění budou vedena též podle liniového zákona.

Nicméně tato skutečnost nebyla pro žalobce neznámou, neboť z žalobci předložených dokumentů plyne, že v případě neuzavření dohody bude zahájeno řízení vedené podle zákona o vyvlastnění a podle liniového zákona. Krajský soud tak dospěl k závěru, že ze strany správního orgánu I. stupně došlo k formálnímu pochybení, tato vada však neměla vliv na zákonnost žalobami napadených rozhodnutí. Krajský soud v této souvislosti také připomněl, že bylo povinností žalobce tvrdit, jakým způsobem bylo v důsledku nastalé vady řízení zasaženo do jeho veřejných subjektivních práv. Žalobce však netvrdil, jakým způsobem by postupoval jinak či v čem konkrétně byl problém za situace, kdy oznámení o zahájení vyvlastňovacího řízení neobsahovalo poučení dle § 2 odst. 1 liniového zákona. Dále krajský soud připustil, že v nyní posuzované věci současně probíhala minimálně dvě vyvlastňovací řízení ve vztahu k týmž částem pozemků, vedená vyvlastňovací řízení si však žádným způsobem nekonkurovala. V nyní posuzované věci nedošlo v ani jednom z těchto dvou řízení k odnětí vlastnického práva k předmětným pozemkům, resp. jejich částem, ale jen k jeho omezení, kdy nově zřízená věcná břemena si nijak nekonkurují a obstojí vedle sebe.

[6] K námitce žalobce, dle níž je rozhodnutí Městského úřadu Nová Paka ze dne 8. 8. 2007, č. j. SÚ/866/06/32/4, o umístění stavby „silnice I/16 Nová Paka – obchvat“ (dále též „územní rozhodnutí ze dne 8. 8. 2007“) neplatné stejně jako další správní rozhodnutí, kterými byla jeho platnost prodlužována, krajský soud konstatoval, že tuto námitku žalobce uplatňoval opakovaně ve všech územních a stavebních řízeních, kterých se účastní. Toto územní rozhodnutí je nadále platné, neboť řádně nabylo právní moci a následně bylo prostřednictvím pravomocných správních rozhodnutí stavebního úřadu prodlužováno a udržováno v platnosti až do doby rozhodování krajského soudu. Krajský soud v této souvislosti odkázal na závěry Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 19. 12. 2019, č. j. 4 As 12/2018-111 (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná též na www.nssoud.cz). Krajský soud dále konstatoval, že jak rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 30. 3. 2011, č. j. MUNP/2011/5741/SÚ/PN, kterým bylo uvedené územní rozhodnutí změněno a jeho platnost prodloužena do 12. 9. 2014, tak rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 8. 1. 2014, č. j. MUNP/2014/30/ŽP/IT, o povolení stavby „I/16 Nová Paka – obchvat – otevřený odpad“, SO 326 a SO 327, jakož i rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 22. 1. 2016, č. j. MUNP/2016/669/ŽP/IT, a ze dne 18. 1. 2018, č. j. MUNP/2018/1042/ŽP/IK, kterými byla platnost stavebního povolení prodloužena, byla samostatně napadnutelná žalobou ve správním soudnictví. Žalobce proti nim mohl podat řádný opravný prostředek a následně žalobu. Žalobcovo tvrzení, dle kterého dříve vydaná rozhodnutí nikdy nenabyla právní moci, neboť nebyla vydána v souladu se zákonem, nemůže obstát, a to již jen s ohledem na možnosti nápravy rozhodnutí stanovené zákonem a presumpci správnosti a zákonnosti správního aktu. K námitce žalobce, že mu stavební povolení a na něj navazující rozhodnutí dosud nebyla doručena a tudíž nenabyla právní moci, krajský soud připomněl, že i pokud by tomu tak bylo, mohl by se proti nim jako opomenutý účastník bránit podáním odvolání dle § 84 správního řádu. I v takovém případě však platí, že k prodloužení platnosti územního rozhodnutí došlo již podáním žádosti o stavební povolení na některou ze staveb, jež byly předmětem územního rozhodnutí. Krajský soud zdůraznil, že i kdyby měl žalobce pravdu v tom, že zmíněná rozhodnutí nenabyla právní moci, nemohla by mít tato skutečnost (s ohledem na závěry vyslovené Nejvyšším správním soudem v již zmíněném rozsudku) vliv na platnost územního rozhodnutí.

pokračování

[7] Závěrem krajský soud upozornil na to, že námitka uplatněná žalobcem v jednom z jeho podání doručených krajskému soudu, že vyvlastnitel neprokázal veřejný zájem převažující nad právy žalobce k jeho pozemkům, byla vznesena až po uplynutí lhůty k uplatnění žalobních bodů ve smyslu § 71 odst. 2 s. ř. s. Krajský soud se proto touto otázkou nezabýval.

II.

Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné na řízení

[8] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu obsáhlou kasační stížnost, v níž rozporuje téměř každý závěr napadeného rozsudku, přičemž v zásadě všechny body odůvodnění tohoto rozsudku považuje za nepřezkoumatelné, nezákonné nebo zmatečné.

[9] Stěžovatel předně namítá, že bylo porušeno jeho právo na spravedlivý proces tím, že krajský soud přerušil řízení o stěžovatelových žalobách z důvodu probíhajícího řízení o jeho žalobě ve věci povolení stavby „I/16 Nová Paka – obchvat Nová Paka – Vidochov“ (tehdy vedeného rovněž u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 30 A 49/2021), které dle něj mohlo mít na posouzení nynější věci vliv, nicméně následně krajský soud rozhodl o pokračování v řízení. Podle stěžovatele tak krajský soud nezákonně a bezdůvodně změnil jím vyslovený právní názor, aniž by tuto změnu řádně vysvětlil. V této souvislosti stěžovatel žádal rovněž o odročení nařízeného jednání krajského soudu, čemuž rovněž nebylo vyhověno. Stěžovatel se domnívá, že krajský soud měl vyčkat do doby, než bude ve věci sp. zn. 30 A 49/2021 (následně vedené pod sp. zn. 38 A 1/2022 u Krajského soudu v Ostravě) pravomocně rozhodnuto.

[10] Dle stěžovatele je napadený rozsudek krajského soudu nezákonný také z toho důvodu, že krajský soud nebyl vzhledem k § 7 odst. 4 s. ř. s. místně příslušný k řízení o jeho žalobách, resp. především k části týkající se namítané nezákonnosti územních rozhodnutí a stavebních povolení.

[11] Stěžovatel dále namítá, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný a nezákonný, jelikož krajský soud některé žalobní body nevypořádal nebo je neposoudil správně. Stěžovatel připomněl, že v žalobách vznesl celkem 12 námitek, které však krajský soud nesprávně zúžil pouze na tři žalobní body. Krajský soud vzal v potaz pouze námitky uplatněné v žalobách, nikoliv v podání stěžovatele označeném jako upřesnění těchto žalob a při ústním jednání.

[12] Stěžovatel namítá, že návrh smlouvy č. 44001/2018 nezakládal jeho právo na vrácení převedených práv, pokud nebude zahájeno uskutečňování účelu převodu do 3 let od uzavření smlouvy. Návrhy smluv o zřízení věcného břemene, resp. služebnosti považuje stěžovatel za „nezákonné“, neboť vyvlastnitel neprokázal své vlastnické právo k el. vedení a vodovodu a společnost SUDOP PRAHA a. s. (dále jen „SUDOP“) neprokázala, že by byla oprávněna za vyvlastnitel v kontraktačních procesech jednat. Krajský soud podle stěžovatele účelově uvádí, že k uzavření smluv i přes další vzájemnou korespondenci nedošlo, aniž by přihlédl k dalším okolnostem. Stěžovatel se tak domnívá, že nikdy nezačala běžet lhůta 90 dnů ve smyslu § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění a nebyly tak splněny podmínky pro omezení vlastnického práva. Dle stěžovatele vyvlastnitel

doposud nesplnil podmínky k zahájení vyvlastňovacích řízení dle § 3 až 5 zákona o vyvlastnění. Krajskému soudu navíc nepříslušelo hodnotit otázky týkající se náhrady za zřízení věcných břemen.

[13] Stěžovatel dále připomíná, že v uvědomění o zahájení vyvlastňovacího řízení ze dne 18. 9. 2019 nebyl správním orgánem I. stupně poučen o tom, že se na toto řízení vztahuje liniový zákon. Také z dopisu společnosti SUDOP ze dne 13. 7. 2018 vyplývá pouze to, že nedojde-li k uzavření smlouvy o zřízení věcného břemene, je možné tato práva získat vyvlastněním, nikoliv však speciálně dle liniového zákona, což je v rozporu s jeho § 2 odst. 1. Stěžovatel k tvrzení krajského soudu, že měl uvést, jakým způsobem byl na svých veřejných právech dotčen podle § 71 odst. 2 písm. d) s. ř. s., zdůrazňuje, že takové ustanovení neexistuje.

[14] Dle stěžovatele krajský soud pochybil při hodnocení důkazu v podobě vyjádření správního orgánu I. stupně ze dne 4. 9. 2013, ze kterého mělo dle stěžovatele vyplynout, že územní rozhodnutí ke stavbě přeložky elektrického vedení SO 440 zaniklo, proto bylo vyvlastňovací řízení vedeno nezákonně. Stěžovatel opakovaně namítá neplatnost územního rozhodnutí ze dne 8. 8. 2007, které mělo být v rozporu s § 93 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v relevantním znění (dále jen „stavební zákon“), nezákonně prodlouženo na 7 let. Ve lhůtě do 12. 9. 2012 pak byla podána pouze žádost o prodloužení územního rozhodnutí, nikoliv o vydání stavebního povolení, proto platnost územního rozhodnutí dne 12. 9. 2012 zanikla a vyvlastňovací řízení byla zahájena na základě neplatného územního rozhodnutí. K tvrzení krajského soudu, že stěžovatel mohl správní rozhodnutí navazující na územní rozhodnutí ze dne 8. 8. 2007 napadnout samostatně, stěžovatel uvádí, že tato rozhodnutí napadá po seznámení se s nimi v žalobách v nyní posuzované věci.

[15] Stěžovatel zdůraznil, že námitku týkající se toho, že vyvlastnitel neprokázal veřejný zájem převažující nad jeho vlastnickým právem, neboť účelu vyvlastnění bylo možné dosáhnout umístěním přeložky el. vedení na jiném místě, uplatnil již ve vyvlastňovacím řízení a dále v průběhu dokazování při jednání u krajského soudu i v upřesnění žaloby. Námitka nezákonnosti zahájení a vedení daných vyvlastňovacích řízení představuje pouhé zpřesnění žalobních bodů.

[16] Vzhledem k uvedenému stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. V doplnění kasační stížnosti navrhl také zrušení žalobami napadených rozhodnutí žalovaného.

[17] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[18] Osoba zúčastněná na řízení konstatovala, že krajský soud neměl povinnost vyčkat na vydání soudního rozhodnutí ve věci povolení veřejně prospěšné stavby silnice „I/16 Nová Paka – obchvat Nová Paka – Vidochovo“, jelikož krajský soud byl dle § 48 odst. 6 s. ř. s. oprávněn pokračovat v řízení, neboť námitky stěžovatele mohl projednat a vypořádat samostatně. Stěžovatel navíc žádný konkrétní zásah do jeho procesních práv v kasační stížnosti netvrdil a pouze poukazoval na údajně nesprávný postup soudu. Ke stěžovatelem namítané místní nepříslušnosti krajského soudu osoba zúčastněná na řízení připomněla, že nyní posuzovaná věc se týká rozhodnutí o vyvlastnění, byť pro účely

pokračování

staveb ve smyslu § 1 odst. 2 písm. a) nebo b) liniového zákona, nikoliv rozhodnutí o umístění nebo povolení stavby dopravní infrastruktury, proto byl místně příslušný krajský soud podle obecného pravidla místní příslušnosti stanoveného v § 7 odst. 2 s. ř. s. I pokud by došlo k nesprávnému určení místní příslušnosti krajského soudu, nejedná se dle osoby zúčastněné na řízení o vadu způsobující nezákonnost napadeného rozsudku krajského soudu.

[19] Osoba zúčastněná na řízení je přesvědčena, že krajský soud vypořádal veškeré stěžovatelovy žalobní námitky, přičemž s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu připomněla, že nebylo povinností krajského soudu reagovat na každou dílčí námitku stěžovatele, pokud proti jeho tvrzení postavil komplexní právní argumentaci, z níž vyplývalo, proč považuje žalobu za nedůvodnou. Odkaz krajského soudu na § 71 odst. 2 písm. d) s. ř. s. považuje osoba zúčastněná na řízení za písarskou chybu, neboť je zjevné, že krajský soud měl na mysli § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Krajský soud rovněž správně zhodnotil naplnění podmínek pro vyvlastnění, resp. omezení vlastnického práva. Námitka stěžovatele týkající se neprokázání veřejného zájmu na vyvlastnění byla navíc opožděná a její projednání tak nebylo přípustné. Osoba zúčastněná na řízení připomíná, že územní rozhodnutí ze dne 8. 8. 2007 bylo vydáno pro řadu stavebních objektů, takže skutečnost, že nebyla zahájena stavba jednoho stavebního objektu, nezakládá zánik jeho platnosti. Osoba zúčastněná na řízení dále konstatovala, že plné moci zástupce vyvlastnitelce, resp. osoby zúčastněné na řízení, jsou součástí správních spisů. Návrh smlouvy č. 44001/2018 o zřízení věcného břemene obsahuje v čl. V odst. 5 ustanovení o případném navrácení získaných práv a uplynula také lhůta 90 dnů pro zahájení vyvlastňovacího řízení. Osoba zúčastněná na řízení tak navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[20] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[21] Nejvyšší správní soud následně přezkoumal napadený rozsudek v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[22] Nejvyšší správní soud úvodem upozorňuje stěžovatele a zejména jeho zástupce na to, že „*smyslem povinného zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti je zvýšit kvalifikovanost podání a vystupování v řízení o mimořádném opravném prostředku. Jednání advokáta má chránit jednak samotného stěžovatele, který se obrací na poslední instanci soustavy správního soudnictví, jednak má zajistit, aby Nejvyšší správní soud posuzoval pouze vážně míněná, kvalifikovaná a ne zjevně bezúspěšná podání*“ (Kadlec, O., komentář k § 105 s. ř. s., Wolters Kluwer, dostupné v ASPI). Obsáhlá kasační stížnost stěžovatele však obsahuje

nejasnou a nesrozumitelnou argumentaci, přičemž některá tvrzení jsou mnohokrát opakována. Právě advokát jakožto právní profesionál by měl garantovat dostatečnou kvalitu sepsané kasační stížnosti, v níž by měly být tvrzené důvody nezákonnosti napadeného rozhodnutí krajského soudu pregnantně vyjádřeny tak, aby Nejvyšší správní soud nebyl zbytečně zatěžován mnohastránkovým nestrukturovaným textem. Této roli zástupce stěžovatele v posuzované věci ani v nejmenším nedostál; tím, že soudu pravděpodobně předložil nijak neupravovaná podání stěžovatele, si jistě významně zjednodušil práci, ovšem právě na úkor už tak dlouhodobě velmi přetíženého Nejvyššího správního soudu.

[23] Nejvyšší správní soud předně k námitce stěžovatele, dle níž nebyl krajský soud k projednání jeho žalob místně příslušný, konstatuje, že zvláštní pravidlo místní příslušnosti krajských soudů rozhodujících ve správním soudnictví stanovené v § 7 odst. 4 s. ř. s. dopadá pouze na řízení o žalobě proti rozhodnutí, *„kterým se umísťuje nebo povoluje stavba dopravní infrastruktury podle § 1 odst. 2 písm. a) nebo b) zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury“*. Vzhledem k tomu, že předmětem žalob v nyní posuzované věci jsou rozhodnutí o omezení vlastnického práva, i když ve prospěch stavby ve smyslu § 1 odst. 2 liniového zákona, je zřejmé, že na tyto žaloby uvedené zvláštní ustanovení o místní příslušnosti nedopadá. Krajský soud se otázkou platnosti územního rozhodnutí ze dne 8. 8. 2007 a rozhodnutí na něj navazujících zabýval pouze v intencích stěžovatelem uplatněných námitek a v rozsahu, jak bylo pro nyní posuzovanou věc nezbytné; tato rozhodnutí nebyla a ani být nemohla žalobami v nynější věci přímo napadena. Nad rámec nutného odůvodnění je třeba připomenout, že nedostatek místní příslušnosti stěžovatel v řízení před krajským soudem nenamítl, přičemž otázku místní příslušnosti soud zkoumá z vlastní iniciativy jen před tím, než začne jednat ve věci samé nebo jen před vydáním rozhodnutí, rozhoduje-li o věci samé bez jednání (§ 105 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.); nedostatek místní příslušnosti se zhojí, pokud již soud začal jednat ve věci samé, tj. při ústním jednání vyzval účastníky k přednesům ve věci, nebo rozhodl ve věci samé bez jednání (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2018, č. j. Nad 99/2018-75, publ. pod č. 3821/2019 Sb. NSS, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2020, č. j. 6 As 30/2020-31).

[24] Dále stěžovatel namítal, že bylo porušeno jeho právo na spravedlivý proces tím, že krajský soud nejprve řízení v nyní posuzované věci přerušil a následně rozhodl o jeho pokračování. Krajský soud usneseními ze dne 2. 12. 2021, č. j. 30 A 93/2021-56 a č. j. 30 A 95/2021-72, přerušil řízení o stěžovatelových žalobách, jelikož se domníval, že řízení u něj vedené o žalobě stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 5. 2021, č. j. KUKHK-9996/DS/2021-8(Tl), kterým bylo zamítnuto stěžovatelovo odvolání a potvrzeno rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 4. 1. 2021, č. j. MUNP 2021/81/SÚ/KP, ve věci povolení veřejně prospěšné stavby „I/16 Nová Paka – obchvat Nová Paka – Vidochov“, může mít vliv na rozhodnutí v nyní posuzované věci ve smyslu § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. Následně však krajský soud vydal usnesení ze dne 7. 3. 2022, č. j. 30 A 93/2021-64 a č. j. 30 A 95/2021-90, o pokračování v řízení, přestože ve věci sp. zn. 30 A 49/2021 dosud nebylo meritorně rozhodnuto. Krajský soud své rozhodnutí odůvodnil tím, že dospěl k závěru, že námitky, které stěžovatel vznášel ve věci sp. zn. 30 A 49/2021, vznášel i v žalobách v nyní posuzované věci a že je může vypořádat samostatně. Podle krajského soudu tak odpadl ve smyslu § 48 odst. 6 s. ř. s. důvod přerušení řízení, proto byl krajský soud oprávněn pokračovat v řízení. Byť je možné

pokračování

připustit, že k přerušení řízení nebyl v tomto případě od počátku důvod, což krajský soud zjistil až po bližším seznámení s posuzovanými věcmi, Nejvyššímu správnímu soudu není zřejmé, jak by takovým postupem krajského soudu, tedy přerušením obou řízení a následným pokračováním v nich, mohlo být porušeno stěžovatelovo právo na spravedlivý proces, což navíc stěžovatel nijak nespecifikoval. Krajský soud nespojil rozhodnutí o pokračování v řízení s překvapivým rozhodnutím o věci samé, naopak po doručení obou usnesení o pokračování v řízení mj. zástupci stěžovatele dne 8. 3. 2022, rozhodl dne 10. 3. 2022 o spojení obou věcí a nařídil jednání na 12. 4. 2022, na němž teprve po řádném projednání věci vyhlásil rozsudek.

[25] Stěžovatel ani nepředestřel, z jakého důvodu mělo mít řízení vedené pod sp. zn. 30 A 49/2021 (následně po postoupení Krajskému soudu v Ostravě pod sp. zn. 38 A 1/2022), zásadní vliv na rozhodování nyní posuzované věci. Zmíněné řízení se týkalo žaloby stěžovatele ve věci povolení části stavby daného obchvatu Nové Paky silnicí č. I/16, přičemž stěžovatel v tomto řízení stejně jako v nyní posuzované věci namítal neplatnost územního rozhodnutí ze dne 8. 8. 2007. Výsledek tohoto řízení by neměl vliv na rozhodování nyní posuzované věci, jelikož platnost (tím méně zákonnost, kterou v nynějším případě nejsou správní soudy vůbec oprávněny posuzovat) tohoto stavebního povolení nebyla podmínkou pro omezení stěžovatelova vlastnického práva, nemá tedy vliv na zákonnost žalobami napadených rozhodnutí. Stejně tak lze souhlasit s krajským soudem, že v nyní posuzované věci mohl otázku platnosti územního rozhodnutí ze dne 8. 8. 2007 posoudit samostatně. Krajský soud tak nepochybil, když nevyčkal rozhodnutí ve věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 38 A 1/2022. Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že Krajský soud v Ostravě žalobu stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 5. 2021, č. j. KUKHK-9996/DS/2021-8(TI), rozsudkem ze dne 22. 7. 2022, č. j. 38 A 1/2022-262, zamítl. Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost vedenou u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 9 As 145/2022, o níž doposud nebylo rozhodnuto.

[26] Nejvyšší správní soud se dále zabýval vznesenou námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, kterou stěžovatel obecně namítal téměř ke každému bodu rozsudku krajského soudu. Má-li být rozhodnutí přezkoumatelné, musí být z jeho odůvodnění zřejmé, jaký skutkový stav vzal posuzující orgán za rozhodný a jak uvažil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností. Povinností soudu je řádně se vypořádat s žalobní argumentací (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76, či ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015-45). Současně je ovšem nutné zdůraznit, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, publ. pod č. 1566/2008 Sb. NSS).

[27] Napadený rozsudek krajského soudu je srozumitelný a opřený o dostatek důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Krajský soud všechny žalobní body vypořádal, své závěry odůvodnil a relevantně argumentoval s uvedením skutkových a právních důvodů, nelze tak jeho rozsudek

považovat za nepřezkoumatelný (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 12. 2021, č. j. 5 Azs 388/2020-45). Skutečnost, že stěžovatel se závěry krajského soudu nesouhlasí, nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro jeho údajnou nepřezkoumatelnost.

[28] Stěžovatel namítal, že se krajský soud nevypořádal se všemi jeho 12 žalobními námitkami. Nejvyšší správní soud připomíná, že povinnost posoudit všechny žalobní námitky neznamena, že krajský soud je povinen reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit, neboť jeho úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. k tomu např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013-19). Krajský soud v napadeném rozsudku rozdělil dílčí námitky stěžovatele do tří žalobních bodů. Toto rozdělení zcela přesně odráží to, jak svá žalobní tvrzení rozdělil stěžovatel v podaných žalobách, a vzhledem k tomu, že se jedná o námitky spolu související, je rozdělení námitek krajským soudem zcela pochopitelné a napomáhá ke zpřehlednění žalobních tvrzení. Stěžovatel dále v podání označeném jako upřesnění žaloby ze dne 8. 4. 2022 a při jednání u krajského soudu svoji argumentaci doplňoval.

[29] Podle § 71 odst. 2 s. ř. s. platí, že žalobce může rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby. Smyslem včasného uvedení žalobních bodů je jednoznačné ustavení rámce požadovaného soudního přezkumu ve lhůtě zákonem stanovené k podání žaloby. Je tedy zřejmé, že nový žalobní bod lze uplatnit pouze ve lhůtě pro podání žaloby, přičemž v nyní posuzované věci činila tato lhůta dle § 2 odst. 2 liniového zákona ve spojení s § 72 odst. 1 s. ř. s. měsíc od doručení žalobami napadených rozhodnutí žalobci. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (viz např. usnesení ze dne 28. 7. 2005, č. j. 2 Azs 134/2005-43, publ. pod č. 685/2005 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 23. 10. 2009, č. j. 7 Afs 110/2009-88) zároveň vyplývá, že rozšíření žaloby o další žalobní body nelze zaměňovat s konkretizací či upřesněním již uplatněných žalobních bodů. Řádně a včas uplatněný žalobní bod lze argumentačně rozvíjet i po uplynutí lhůty k podání žaloby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2013, č. j. 1 Afs 54/2013-36).

[30] Nejvyšší správní soud ze správního spisu ověřil, že rozhodnutí č. 1 bylo stěžovateli doručeno dne 11. 10. 2021 a rozhodnutí č. 2 dne 15. 10. 2021, měsíční lhůta pro podání žaloby tak uplynula v případě rozhodnutí č. 1 dne 11. 11. 2021 a rozhodnutí č. 2 dne 15. 11. 2021 a v těchto posledních dnech lhůty byly rovněž žaloby doručeny krajskému soudu. Stěžovatelovo podání označené jako upřesnění žalob bylo doručeno krajskému soudu dne 11. 4. 2021, tedy nepochybně po lhůtě stanovené pro jejich rozšíření o další žalobní body dle § 71 odst. 2 s. ř. s. Stěžovatel v tomto podání uvádí zcela nové žalobní body, jako je namítání „nezákonnosti“ a neurčitosti návrhů smluv na zřízení věcného břemene, nezákonnosti zahájení vyvlastňovacích řízení z toho důvodu, že vyvlastnitel neprokázal vlastnictví k vodovodu a vedení NN a společnost SUDOP neprokázala oprávnění zastupovat vyvlastnitel. Tyto námitky nelze považovat za konkretizaci některého z již namítaných žalobních bodů. V původní žalobě totiž stěžovatel namítal zcela jiné vady kontraktačního procesu a také jiné vady vyvlastňovacího řízení.

[31] Krajský soud se proto v této souvislosti také zcela správně nezabýval námitkou stěžovatele, dle níž vyvlastnitel neprokázal veřejný zájem převažující nad právy stěžovatele k jeho pozemkům, neboť účelu vyvlastnění bylo možné dosáhnout umístěním přeložky

pokračování

stávající stavby el. vedení v jiném místě. Tato námitka nebyla uplatněna v žalobě ani ve lhůtě pro podání žaloby ve smyslu § 71 odst. 2 s. ř. s. a nelze ji ani považovat za rozvíjení stěžovatelských žalobních bodů. Nejvyšší správní soud považuje ve shodě s krajským soudem tuto námitku za nový žalobní bod, nikoliv za rozhojnění již uplatněného žalobního bodu. Na uvedeném nemůže ničeho změnit ani stěžovatelova argumentace, že tyto námitky uplatňoval již ve vyvlastňovacím řízení, pokud nebyly řádně a včas uplatněny v řízení před krajským soudem (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2022, č. j. 5 As 71/2021-30).

[32] Stěžovatel dále namítá, že nebyly splněny podmínky pro vyvlastnění podle § 3 a § 5 zákona o vyvlastnění.

[33] Podle § 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění platí, že *„[v]yvlastnění je přípustné jen pro účel vyvlastnění stanovený zvláštním zákonem a jen jestliže veřejný zájem na dosažení tohoto účelu převažuje nad zachováním dosavadních práv vyvlastňovaného. Vyvlastnění není přípustné, je-li možno práva k pozemku nebo stavbě potřebná pro uskutečnění účelu vyvlastnění získat dohodou nebo jiným způsobem“*.

[34] Podle § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění, *„[v]yvlastnění je přípustné, pokud se vyvlastniteli nepodařilo ve lhůtě 90 dnů uzavřít smlouvu o získání práv k pozemku nebo ke stavbě potřebných pro uskutečnění účelu vyvlastnění stanoveného zákonem. Lhůta k uzavření smlouvy s vyvlastňovaným počíná běžet dnem následujícím po doručení návrhu na uzavření smlouvy vyvlastňovanému“*.

[35] Podle § 5 odst. 4 zákona o vyvlastnění musí smlouva o získání potřebných práv k pozemku nebo ke stavbě podle odstavce 1 založit právo vyvlastňovaného na vrácení převedených práv, pokud nebude zahájeno uskutečňování účelu převodu do 3 let od uzavření smlouvy.

[36] Stěžovatel předně zdůrazňuje, že návrh smlouvy č. 44001/2018 nezakládal stěžovateli ve smyslu § 5 odst. 4 zákona o vyvlastnění právo na vrácení převedených práv, pokud nebude do 3 let uskutečňování účelu převodu zahájeno. Liniový zákon jakožto speciální právní předpis, který dopadá na nyní posuzovanou věc, ovšem upravuje tuto otázku odlišně v § 3a, dle kterého *„smlouva o získání potřebných práv k pozemku nebo ke stavbě podle zákona upravujícího vyvlastnění musí v případě, že se jí získávají práva k pozemku nebo stavbě potřebná pro uskutečnění stavby dopravní infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací nebo energetické infrastruktury, založit též právo osoby, která touto smlouvou převádí potřebná práva k pozemku nebo stavbě, na vrácení převedených práv, pokud nebude zahájeno uskutečňování účelu převodu do 5 let od uzavření smlouvy“*.

[37] Tato námitka je nedůvodná, jelikož, jak již konstatoval krajský soud, návrh smlouvy č. 44001/2018 obsahoval právo na vrácení převedených práv ve smyslu § 3a liniového zákona ve svém čl. V odst. 5: *„Pokud nebudou zahájeny práce dle zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu, spojené s realizací stavby „I/16 Nová Paka, obchvat“ do pěti let od uzavření této smlouvy, má povinný právo na uplatnění nároku na zrušení omezených práv k předmětu smlouvy.“*

[38] Pokud jde o tvrzené nesplnění podmínek § 3 odst. 1 a 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění, Nejvyšší správní soud doplňuje, že k těmto ustanovením je třeba u liniových staveb zohlednit též § 3 zákona liniového zákona, podle jehož odstavce 2 „*[p]ro splnění podmínky přípustnosti vyvlastnění podle zákona o vyvlastnění, spočívající v povinnosti nejprve učinit návrh na získání potřebných práv k pozemku nebo stavbě dohodou, postačí doručení návrhu smlouvy na získání potřebných práv a) na adresu, kterou vlastník nemovitosti předem písemně sdělil, nebo b) na adresu místa trvalého pobytu vlastníka nemovitosti nebo jeho adresu bydliště v cizině nebo na adresu evidovanou v katastru nemovitostí, jde-li o fyzickou osobu, nebo c) na adresu sídla evidovanou v katastru nemovitostí, jde-li o právnickou osobu. Lhůta podle § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění počíná plynout ode dne doručení na adresy uvedené v písmenech a) až c). Doručení návrhu smlouvy na získání potřebných práv má účinky i vůči všem právním nástupcům vyvlastňovaného*“. Toto ustanovení ovšem nezakládá speciální pravidlo pro to, kdy je možné považovat úsilí vyvinuté vyvlastnitelem k dosažení dohody za postačující pro splnění podmínky přípustnosti vyvlastnění, ale pouze specificky upravuje pravidla pro doručování návrhu na uzavření smlouvy. I v případě, který spadá do působnosti liniového zákona, je proto nutné zkoumat, zda bylo v silách vyvlastnítele dosažení dohody s vyvlastňovaným. Nemůže jít pouze o formální snahu o uzavření dohody spočívající v tom, že vyvlastnitel toliko zašle vyvlastňovanému návrh na uzavření kupní smlouvy a nikterak nereaguje (či reaguje zástupnými důvody) na jeho případné alternativní požadavky (jako např. na uzavření směnné smlouvy). Zásadně ovšem platí, že míra aktivity vyžadovaná po vyvlastniteli se mimo jiné odvíjí od aktivity vyvlastňovaného a od toho, zda jeho požadavky svědčí o jeho skutečném zájmu předejít rozhodnutí o vyvlastnění uzavřením dohody (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2014, č. j. 7 As 174/2014-44, publ. pod č. 3188/2015 Sb. NSS).

[39] V této souvislosti je třeba upozornit na to, že stěžovatel v žalobách pouze v obecné rovině namítal, že byl při procesu uzavírání smluv aktivní, nicméně vyvlastnitel nepřistoupil na kompromisní řešení. Nejvyšší správní soud se v otázce, zda vyvlastnitel vynaložil dostatečné úsilí k uzavření dohod, ztotožňuje s hodnocením krajského soudu. Snahu vyvlastnítele uzavřít se stěžovatelem smlouvy o zřízení věcného břemene, resp. služebnosti nelze považovat za formální, jelikož vyvlastnitel reagoval na stěžovatelův dopis požadující prokázání vlastnického práva a navrhl stěžovateli rovněž ústní jednání za účelem uzavření předmětných smluv. Po zahájení vyvlastňovacího řízení nařídil správní orgán I. stupně ústní jednání, při němž probíhalo mj. ověření toho, zda byly splněny podmínky § 5 zákona o vyvlastnění. Z průběhu jednání je zřejmé, že vyvlastnitel reagoval na námítky stěžovatele, nicméně nemohl přistoupit na jím vznesené požadavky.

[40] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že považuje návrhy smluv za „*nezákonné*“, jelikož vyvlastnitel neprokázal vlastnické právo k el. vedení a vodovodu a společnost SUDOP neprokázala, že by byla oprávněna za vyvlastnítele jednat. Dle stěžovatele tak z tohoto důvodu nikdy nepočala běžet devadesátidenní lhůta dle § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění. Předmětem přezkoumání Nejvyšším správním soudem v řízení o kasační stížnosti je však primárně kasační stížností napadené rozhodnutí krajského soudu, nikoliv žalobami napadená rozhodnutí žalovaného. Stěžovatel uvedené námítky neuplatnil řádně a včas v řízení před krajským soudem, (resp. uplatnil je až po uplynutí lhůty k podání žaloby), ač tak učinit mohl, tyto námítky tak je třeba ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. považovat za nepřipustné.

pokračování

[41] Nejvyšší správní soud pouze pro úplnost dodává, že stěžovatel převzal návrhy na uzavření smluv o zřízení věcných břemen (služebností) spolu se znaleckými posudky ke stanovení ceny za omezení vlastnického práva dne 16. 7. 2018. Nebylo na místě zabývat se zastoupením vyvlastnítele osobou zúčastněnou na řízení, resp. osoby zúčastněné na řízení společností SUDOP, jelikož za strany smluv byli v návrzích označeni stěžovatel jako povinný, vyvlastnitel jako oprávněný a osoba zúčastněná na řízení jako investor. Pouze průvodní dopis ke smlouvám byl zaslán společností SUDOP (která měla dle obsahu spisového materiálu plnou moc k zastupování osoby zúčastněné na řízení ze dne 25. 5. 2016). K otázce vlastnického práva vyvlastnítele k el. vedení a vodovodu se vyjádřil SUDOP v dopise ze dne 20. 12. 2018, nicméně ani skutečnost, že vyvlastnitel neměl k dispozici dokumenty k prokázání svého vlastnického práva, nic nemění na tom, že následující den po převzetí návrhů smluv, tj. dne 17. 7. 2018, počala běžet lhůta 90 dnů ve smyslu § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění. Vzhledem k tomu, že vyvlastňovací řízení byla zahájena až dne 18. 9. 2019 (tedy více než rok po počátku běhu devadesátidenní lhůty) a vyvlastniteli se nepodařilo ani přes jeho snahu uzavřít se stěžovatelem smlouvy o zřízení věcného břemene (služebností), byly podmínky pro vyvlastnění ve smyslu § 3 a § 5 zákona o vyvlastnění splněny.

[42] Stěžovatel dále namítá, že krajskému soudu nepřislušelo hodnotit otázky týkající se náhrady za omezení vlastnického práva. K tomu je třeba konstatovat, že krajský soud nepřezkoumával zákonnost výroků III. rozhodnutí správního orgánu I. stupně o náhradě za vyvlastnění, neboť o těchto nárocích stěžovatele by v případě podání žalob dle části páté občanského soudního řádu rozhodoval dle § 28 zákona o vyvlastnění soud v občanském soudním řízení. Krajský soud v nynějším případě pouze v rámci posuzování snahy vyvlastnítele uzavřít se stěžovatelem smlouvy o zřízení věcného břemene (služebností) poukazoval na to, že majetkové představy stěžovatele a vyvlastnítele, pokud jde o náhradu za omezení vlastnického práva, nebyly vůbec souladné.

[43] Stěžovateli je třeba dát za pravdu, že v uvědoměních o zahájení vyvlastňovacího řízení ze dne 18. 9. 2019 nebylo uvedeno, že se jedná o řízení dle liniového zákona, avšak současně je třeba zohlednit, že stěžovatel byl již v době, kdy podával odvolání proti prvostupňovým správním rozhodnutím, obeznámen s právním režimem předmětné stavby, od kterého se odvíjejí i lhůty k podání správní žaloby, neboť správní orgán I. stupně mu tuto skutečnost oznámil ve svých sděleních ze dne 25. 1. 2021. Nedošlo tak k takovému pochybení, které by mělo vliv na zákonnost žalobami napadených rozhodnutí a nedošlo ani ke zkrácení stěžovatelových práv. Stěžovatel dodržel i zkrácenou lhůtu k podání žalob dle § 2 odst. 2 liniového zákona ve spojení s § 72 odst. 1 s. ř. s. (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 1. 2022, sp. zn. III. ÚS 3269/21, či ze dne 7. 12. 2021, sp. zn. I. ÚS 3126/21). V dopisech společnosti SUDOP stěžovateli ze dne 13. 7. 2018 byl rovněž liniový zákon zmíněn v souvislosti s náhradou za zřízení věcného břemene.

[44] Odkaz krajského soudu na § 71 odst. 2 písm. d) s. ř. s., dle kterého bylo povinností stěžovatele tvrdit, jakým způsobem bylo v důsledku vady řízení zasaženo do jeho veřejných subjektivních práv, je třeba považovat za pouhou písařskou chybu, neboť z kontextu toho, co krajský soud uvedl, je zřejmé, že měl na mysli § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Tato písařská chyba ovšem nemá vliv na zákonnost závěrů krajského soudu.

[45] K námitce neplatnosti územního rozhodnutí ze dne 8. 8. 2007 a na něj navazujících stavebních povolení Nejvyšší správní soud předesílá, že již ve své judikatuře několikrát potvrdil, že pravomocné územní rozhodnutí představuje předpoklad pro následné zahájení vyvlastňovacího řízení (viz např. rozsudky ze dne 26. 7. 2016, č. j. 2 As 21/2016-83, a ze dne 2. 3. 2017, č. j. 10 As 294/2016-29). V nyní posuzované věci bylo územní rozhodnutí ze dne 8. 8. 2007 vydáno s platností na pět let, tj. do 12. 9. 2012, což nerozporuje ani stěžovatel. Platnost tohoto územního rozhodnutí pak byla podle § 93 odst. 3 stavebního zákona rozhodnutím ze dne 30. 3. 2011, č. j. MUNP/2011/5741/SÚ/PN, prodloužena do 12. 9. 2014. Vzhledem k tomu, že následně v době jeho platnosti byly ve smyslu § 93 odst. 4 písm. a) stavebního zákona podány žádosti o stavební povolení a tato stavební povolení následně nabyla právní moci, došlo k zachování platnosti územního rozhodnutí (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2018, č. j. 10 As 47/2017-48, či ze dne 19. 12. 2019, č. j. 4 As 12/2018-111).

[46] Na tomto závěru by nemohlo nic změnit ani to, pokud by případně některé z těchto dílčích stavebních povolení, která navazují na územní rozhodnutí ze dne 8. 8. 2007, nenabyla právní moci či nebyla zahájena takto povolená stavba jednoho konkrétního objektu. Navíc se opět jedná o námitku, kterou stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl, tato námitka je tedy ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřijatelná. Nejvyšší správní soud se tak ztotožňuje i se závěrem krajského soudu, že ze stěžovatelem navrhovaného důkazu vyjádřením správního orgánu I. stupně ze dne 4. 9. 2013 nelze zjistit žádná relevantní skutková zjištění pro nyní posuzovanou věc.

[47] Zcela nesprávné je také tvrzení stěžovatele, že územní rozhodnutí a stavební povolení k dané stavbě napadl žalobami v nyní posuzované věci. Předmětem nyní posuzované věci je výlučně přezkum rozhodnutí správních orgánů ve věci omezení vlastnického práva stěžovatele, nikoliv územních rozhodnutí či stavebních povolení. V těchto územních a stavebních řízeních, kde byl stěžovatel přímo dotčen na svých vlastnických právech k pozemkům nebo stavbám, měl možnost proti nim podat řádný opravný prostředek a následně žalobu, jak správně konstatoval krajský soud. Pokud nebyla tato rozhodnutí soudem nebo jiným příslušným orgánem v samostatném řízení zrušena, svědčí jim presumpce správnosti, resp. zákonnosti, a jak již bylo konstatováno, správní soudy v nynější věci nejsou oprávněny zákonnost těchto rozhodnutí přezkoumávat.

IV.

Závěr a náklady řízení

[48] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[49] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti vychází z § 60 odst. 1 a 5 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný byl ve věci úspěšný, měl by tedy vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení důvodně vynaložil. V řízení o kasační stížnosti však žalovanému žádné náklady nevznikly, proto mu Nejvyšší správní soud jejich náhradu nepřiznal. Osobě zúčastněné na řízení soud neuložil žádnou povinnost, s jejímž splněním by jí vznikly jakékoli náklady.

pokračování

[50] Osoba zúčastněná na řízení sice požadovala přiznání náhrady nákladů řízení z důvodů zvláštního zřetele hodných ve smyslu druhé věty § 60 odst. 5 s. ř. s., ani takové důvody však Nejvyšší správní soud, obdobě jako krajský soud, v tomto případě neshledal. Osoba zúčastněná na řízení spatřuje tyto důvody ve skutkové a právní komplikovanosti a rovněž spletitosti dané kauzy (včetně historického aspektu), jakož i v tom, že osoba zúčastněná na řízení v něm vystupuje na ochranu veřejného zájmu. Ani Nejvyšší správní soud však přes obsáhlost a nesrozumitelnost podání stěžovatele není přesvědčen o komplikovanosti tohoto případu, naopak základní skutkové i právní okolnosti jsou v rozhodnutích správních orgánů i krajského soudu přehledně vysvětleny a ani zastupování veřejného zájmu na výstavbě silniční infrastruktury nepředstavuje zvláštní důvod pro přiznání náhrady nákladů řízení osobě na něm zúčastněné.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 3. listopadu 2022

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu